

Právní a daňový newsletter

Vážení členové a přátelé ČNOPK,

po čase Vás na tomto místě opět zdravíme a přinášíme další vydání právního a daňového newsletteru. Máme velkou radost, že se pro Vás náš newsletter stal důležitým zdrojem aktuálních informací z oblasti práva a daní, a i po celý rok 2019 Vám ve spolupráci s odborníky z našich členských společností budeme pravidelně přinášet užitečná a zajímavá témata.

Vaši

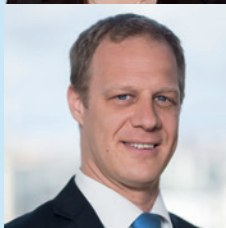
Dr. Alena Klikar

předsedající pracovní skupiny Právo & daně

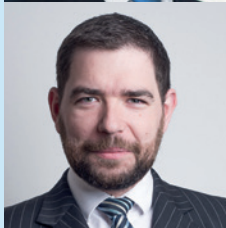
René Harun

zástupce výkonného člena představenstva
ČNOPK

Mgr. Peter Hrbik

vedoucí kompetenčního centra
Poradenství investorům & právo ČNOPK

Obsah

Ing. Klára Sauerová

Poslední vývoj zákona o dani z přidané hodnoty v České republice

Arthur Braun, M.A., JUDr. Lucie Kalašová, LL.M.

Něco se chystá? Připravuje se velká novela zákoníku práce?

Mgr. Petra Konečná

Odpovědnost provozovatele tržnice za trhovce

JUDr. Mojmír Ježek, Ph.D., Mgr. Roman Macháček

Částečné odstranění apostily mezi Německem a ČR

Marcel Valtr

Srážková daň ve stavebnictví v Německu - praktické tipy

Mgr. Jiří Salač, LL.M., JUDr. Michal Vítek, Ph.D.

Zaměstnanecké akcie - právní možnosti a rizika

Dr. Stephan Heidenhain

Zemřít a dědit po evropsku. Praktické zkušenosti s novým evropským dědicským nařízením

Mgr. Jiřina Procházková, LL.M., Mgr. Anna Kottasová

Průlom v dosavadní praxi? Management společnosti může ručit za doměřenou daň

Ing. Klára Sauerová
Daňová poradkyně – DPH
manažerka

Rödl & Partner Tax, k.s.

(+420) 236 163 280
klara.sauerova@roedl.com

Poslední vývoj zákona o dani z přidané hodnoty v České republice

Daň z přidané hodnoty (dále jen „**DPH**“) prochází v současnosti na úrovni Evropské unie překotným vývojem. Je proto pochopitelné, že řada změn neminula ani Českou republiku (dále jen „**ČR**“). Rádi bychom Vás proto seznámili s těmi nejaktuálnějšími, které se promítly do návrhu novely zákona o DPH.

V současné době míří do českého Senátu dlouho očekávaný daňový balíček změn, jehož součástí je i novela zákona o DPH. Její účinnost byla původně plánována od 1. ledna 2019, ale vzhledem k průtahům v průběhu legislativního procesu bude účinnost posunuta pravděpodobně až na duben 2019. Novela ve značné míře reflektuje změny Směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému DPH a aktuální judikaturu Soudního dvora Evropské unie (dále jen „**SDEU**“). Na jaké změny se tedy budou muset plátcí v ČR připravit?

Změny, které neuspěly, ale ještě o nich uslyšíme

Na úvod zmiřme dvě změny, které sice neprošly posledním čtením v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, nicméně vyvolaly bouřlivé debaty mezi odbornou veřejností a podnikatelskou sférou, čímž se bezesporu staly těmi nejkontroverznějšími. Jednalo se o na první pohled nenápadné změny v definici osoby povinné k dani a vymezení pojmu úplata.

Navržená změna v definici osoby povinné k dani vedla k tomu, že nově zahrnovala i statutární orgány obchodních společností, na něž za určitých okolností nepohlížela jako na osoby s příjmy ze zaměstnání, jak je tomu nyní, ale jako na osoby povinné k dani. Tato změna by v konečném důsledku vedla k nutnosti posuzovat každou smlouvu o výkonu funkce individuálně a vnášela velkou právní nejistotu ohledně postavení statutárních orgánů ve vztahu k DPH. Tento návrh sice neprošel přes Poslaneckou sněmovnu, nicméně tendence změn v této oblasti přetrvává a je pravděpodobné, že podobné návrhy ještě uvidíme.

Druhý návrh, který se nesetkal úplně s pochopením, se týkal vymezení úplaty a především dotace k ceně, která pod tento pojem spadá. Nově navržená definice dotace k ceně výrazně rozšiřovala okruh dotací, které by nově spadaly do působnosti DPH. I když účinnost této změny byla navržena až od roku 2021, vzbuzoval tento návrh velké emoce, a to především proto, že sama vláda neměla jasno v tom, jaké by byly dopady na konkrétní příjemce dotací z veřejných zdrojů. To byl také hlavní důvod, proč byl v této oblasti přijat pozměňovací návrh, který tuto úpravu z novely vyloučil do doby, než bude provedena důkladná analýza dopadu tohoto opatření.

Nová úprava pro poukazy

S účinností od 1. ledna 2019 vstupuje v platnost Směrnice Rady 2016/1065, která mění dosavadní přístup k problematice poukazů. 1. leden 2019 současně představuje lhůtu pro implementaci této úpravy do národních legislativ členských států EU. Jelikož novela zákona o DPH, kterou je uvedena směrnice implementována do české legislativy, patrně nabyde účinnosti až po uplynutí implementační lhůty, je navrženo přechodné ustanovení řešící přístup k poukazům vydaným v období od 1. ledna 2019 do nabytí účinnosti novely. V souladu s tímto ustanovením bude možné u poukazů vydaných v tomto období využít jak stávající, tak novou úpravu. Současná úprava bude striktně platit pouze pro

poukazy vydané do konce roku 2018. Směrnice o poukazech byla do české legislativy implementována v podstatě beze změny a respektuje rozdělení poukazů na jedno a víceúčelové a rovněž všechny konsekvence, které z tohoto rozdělení vyplývají. Sporné ovšem zůstávají některé situace, které ani dotčená směrnice neřeší, proto v současné době netrpělivě očekáváme vyjádření české Finanční správy, které by mělo vnést světlo do praktické aplikace nových ustanovení.

Novinky v oblasti nemovitostí

Zdaňování prodeje a nájmu nemovitých věcí podléhá velkému množství výjimek a speciálních pravidel a do budoucna se tento stav nejspíš zlepšit nebude. Naopak, aktuální novela zákona o DPH přináší další speciální pravidla v této oblasti.

První z nich se týká povinnosti upravit uplatněný nárok na odpočet daně na vstupu v případě, že ve lhůtě 10 let dojde ke změně v rozsahu použití nemovitosti pro účely zakládající tento nárok. Typicky se jedná o situaci, kdy plátce uplatní nárok na odpočet při pořízení nemovitosti a poté ji ve lhůtě 10 let osvobozeně dodá. V takovém případě bude mít plátce povinnost korigovat již uplatněný nárok na odpočet. V tuto chvíli se povinnost vztahuje pouze na náklady spojené s pořízením nemovitosti jako takové, případně na provedená technická zhodnocení. Nově se bude vztahovat i na běžné opravy, pokud jejich cena přesáhne částku 200 000 Kč bez DPH.

Nájem nemovité věci je ve většině případů osvobozen od DPH. Nájemce, který je plátcem DPH, se ale může dobrovolně rozhodnout, že nájem zdaní, pokud nemovitost pronajímá jinému plátcovi pro účely uskutečňování jeho ekonomických činností, a může se tak rozhodnout i bez výslovného souhlasu nájemce. Od roku 2021 bude tato možnost velmi významně omezena a nepůjde ji využít v případech, že předmětem nájmu bude stavba či její část, které jsou převážně určeny pro trvalé bydlení např. rodinný dům, byt, pozemek, jehož součástí je rodinný dům a další.

Vliv judikatury SDEU

Právě projednávaná novela zákona o DPH je do značné míry ovlivněna i nedávnou judikaturou SDEU, která se promítá napříč celým návrhem. Z nejvýznamnějších změn vyplývajících z judikatury SDEU zmiňme alespoň dvě.

V návaznosti na rozsudek C-246/16 Enzo Di Maura došlo ke kompletnímu přepracování podmínek pro opravu základu daně v případě nedobytné pohledávky. Alespoň v tomto případě se plátcům mohou zaradovat, protože nová úprava podstatně rozšiřuje množství situací, kdy bude možné základ daně opravit. V současné chvíli lze této možnosti využít, pouze pokud je protistrana v insolvenčním řízení a současně už došlo k prohlášení konkurzu na její majetek. Podle nové úpravy bude možné opravit základ daně i v případě, že v rámci insolvenčního řízení ještě nedošlo k prohlášení konkurzu na majetek dlužníka, dále v případě vymáhání pohledávky v exekučním řízení po dobu minimálně 2 let nebo pokud exekuce byla zastavena pro nemajetnost dlužníka atp. Další příjemnou novinkou je, že nová úprava umožňuje provést opravu i bez nutnosti čekání na výsledek předmětného řízení, postačí, když uplyne 5 let od zahájení řízení.

Další změna reflektuje rozhodnutí ve věci C-164/16 Mercedes-Benz Financial Services UK. V tomto rozsudku SDEU stanovil, že finančním leasingem se rozumí i situace, kdy leasingová smlouva nabízí možnost odkupu předmětu nájmu nikoliv povinností, nicméně je zřejmé, že k odkupu dojde, protože je to jediná ekonomicky rozumná volba. Před vydáním tohoto rozsudku česká Finanční správa považovala za finanční leasing pouze situaci, kdy byla jasně stanovena povinnost odkupu předmětu leasingu. Novela zákona o DPH proto nyní uvádí, že o finanční leasing se jedná, pokud je ke dni uzavření smlouvy zřejmé, že předmět nájmu bude za obvyklých okolností převeden.

Arthur Braun, M.A

bpv Braun Partners s. r. o.

(+420) 224 490 000
arthur.braun@bpv-bp.com

Něco se chystá? Přípravuje se velká novela zákoníku práce?

Už v roce 2016 se odborná i laická veřejnost připravovala na velkou novelu zákoníku práce, která však nakonec nebyla přijata a nikdy nenabyla účinnosti. Současný návrh novely zákoníku práce je zjevně předchozím návrhem inspirován, není však zcela identický.

Stav příprav

Veřejnost a to i ta odborná, poučena z předchozího nezdařeného pokusu, opatrně vyčkává s přípravami. Návrh novely má totiž před sebou ještě dlouhou cestu, během které se ještě mnohé může změnit. Ke dni 15. 1. 2019 bylo totiž stále jen ukončené připomínkové řízení, což je stav trvající již od září 2018. To v praxi znamená, že ministerstvo narazilo na překážky, pro které nyní hledá řešení. Řešením může být i výrazné zeštíhlení navrhované novely o problematice body.

Přesto je dobré alespoň obecně obsah vybraných zamýšlených změn znát.

Dočasné přidělení

Drobnou přesto pro praxi důležitou změnu by mělo zaznamenat bezúplatné dočasné přidělení, které je hojně využíváno pro vysílání svých zaměstnanců mezi společnostmi v rámci skupiny. Stále by sice mělo platit, že za dočasné přidělení nesmí být zaměstnavateli, který zaměstnance přidělil, poskytována úplata, zároveň ale zákoník práce výslovně umožní, že zaměstnavatel, který zaměstnance přidělil, je oprávněn požadovat po tomto jiném zaměstnavateli úhradu nákladů, které mu prokazatelně vznikly v souvislosti s dočasným přidělením zaměstnance. Náklady již nebudou limitovány výčtem jen na vynaloženou mzdu (včetně odvodů) a cestovní náhrady.

Návraty zpět do práce po rodičovské dovolené

Zatímco v současné době platí, že zaměstnavatel je povinen zaměstnankyni/zaměstnanec, který se vrací po rodičovské dovolené, zařadit v souladu se sjednaným druhem práce, podle zamýšlené změny by se ochranný režim zpřísnil, kdy by zaměstnavatel byl povinen navrátilce začlenit stejně jako po návratu z mateřské dovolené, tj. na pracovní místo, které měli před odchodem.

Výpověď při přechodu

Zatímco předchozí změna zvyšuje ochranu zaměstnance, tato změna vychází vstříc potřebám zaměstnavatelů. Automatický přechod zaměstnanců od jednoho zaměstnavatele k druhému nachází v praxi své důležité uplatnění. Má však i svá velká ale ve vztahu k zaměstnancům. Zaměstnanec nemá možnost takovému přechodu účinně oponovat. Nechce-li přejít, pak jeho zbraň je právo ukončit svůj pracovní poměr výpovědí, což znamená možnost skončit za zákonem stanovených podmínek prakticky ze dne na den. Minimální dvouměsíční výpovědní doba se zde neuplatní. Nový zaměstnavatel tak prakticky až do samotného přechodu zaměstnance nemá jistotu, kolik nových zaměstnanců vlastně získá. Nové pravidlo by mělo zaměstnavatelům pomoci, pokud dodrží své informační a pojednací povinnosti spojené s přechodem.

JUDr. Lucie Kalašová, LL.M.

bpv Braun Partners s.r.o.

(+420) 224 490 000
lucie.kalaso@bpv-bp.com**Doručování poštou**

Jsme rádi, že v novele nechybí tolik potřebná změna pravidel ohledně doručování písemností zaměstnavatelem zaměstnanci, a to včetně doručování poštou. Změna bude důležitá pro praxi. Snad konečně už nebudeme muset připravovat rozsáhlé instrukce pro zaměstnavatele obsahující podrobný popis, jak správně doručovat a na co si dát pozor, když musí zaměstnavatel doručovat výpověď zaměstnanci poštou.

Dovolená

Největší změnu představují nová pravidla pro dovolenou. Ruší se dovolená za odpracované dny. Nově je navrhována dovolená hodinová s přihlédnutím k týdenní pracovní době zaměstnance.

Další změny

Návrh přináší i další méně či více vítané změny. Týkají se např. zavedení sdíleného pracovního místa, ale i výslovného umožnění vícesměnného režimu, ve kterém se bude střídát více jak 3 směny během 24 hodin, ale i dohod mimo pracovní poměr. Úpravu home office z předchozího návrhu, která vyvolal velké emoce, stávající návrh nepřevzal.

Nabytí účinnosti

Návrh původně předpokládal, že by novela mohla nabýt účinnosti v létě 2019, nová pravidla o dovolené počátkem roku 2020. Vzhledem k současnému stavu legislativního procesu je ale velmi pravděpodobné, že bude třeba tyto optimistické předpoklady poněkud posunout v čase.

Karenční doba

S napětím se v poslední době také očekávalo, jak dopadne jiná změna zákoníku práce - a to ohledně zrušení tzv. karenční doby. Konečný výsledek je zrušení karenční doby od 1. 7. 2019.

JUDr. Petra Konečná
Vedoucí advokátka

Eversheds Sutherland
Dvořák Hager, advokátní
kancelář, s.r.o.

(+420) 255 706 529

petra.konecna@eversheds-sutherland.cz

Odpovědnost provozovatele tržnice za trhovce

1) Úvod

Právo duševního vlastnictví na vnitřním evropském trhu je jednou z podstatných součástí Evropské unie tak, jak ji dnes známe. Rozhodnutím Soudního dvora, které níže rozebereme, se Soudní dvůr přiklonil na stranu nositelů práv z duševního vlastnictví. Tato práva však v civilních vztazích nemohou existovat bez svého protipólu, a to povinností jiných osob. Tímto rozhodnutím tak Soudní dvůr rozšířil právo nositelů ochranných známek, kromě osob přímo zasahujících do práv, i na poskytovatele služeb užívaných rušiteli jejich „průmyslových“ práv.

2) Skutková podstata

Nájemce tzv. „Pražské tržnice“ následně pronajímal prodejní místa na tržnici. V předmětných nájemních smlouvách byla stanovena povinnost trhovců dodržovat právní předpisy související s jejich činností. Tito navíc pravidelně dostávali česko-vietnamský leták s upozorněním, že porušení právních předpisů může vést k výpovědi nájemní smlouvy. Proti porušování práv duševního vlastnictví začala brojit skupina společností, mezi kterými se objevují i jména jako Tommy Hilfiger Licensing LLC a Lacoste SA, kterým poměrně logicky vadilo porušování jejich průmyslových práv.

3) Řízení před soudem v České republice

Z důvodů tvrzeného porušení práv duševního vlastnictví se tyto společnosti domáhaly u soudu, aby byla provozovateli tržnice uložena povinnost neuzavírat a následně neprodulžovat nájemní smlouvy trhovcům, kteří prodávají padělky jejich výrobků, k nimž vlastní ochranné známky. Dále požadovaly, aby provozovatel tržnice nesměl uzavírat a produlžovat smlouvy, ve kterých nebude povinnost trhovce zdržet se porušování průmyslových práv výslovně vyjádřena. Jako poslední se tato skupina dožadovala písemné omluvy provozovatele tržnice v Hospodářských novinách.

Ochrany se předmětná skupina společností domáhala postupem dle zákona č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a ochraně obchodního tajemství, který implementuje evropskou směrnici týkající se průmyslových práv, konkrétně podle ustanovení, které stanoví, že se ochrany lze domáhat „rovněž vůči každému, jehož prostředky či služby jsou užívány třetími osobami k porušování práv.“

Žaloba byla zamítnuta nejprve Městským soudem v Praze. Soud své rozhodnutí odůvodnil tak, že kupujícím na tržnici je jasné, že nekupují originální výrobky, ale padělky, a proto nedochází k zásahu do práv průmyslového vlastnictví. Proti tomuto rozhodnutí se společnosti odvolaly.

Vrchní soud v Praze odvolání zamítl, avšak s odlišným odůvodněním. Podle jeho názoru by „široký výklad slov „prostředky či služby užívané třetími osobami k porušování práv“ uvedených v § 4 odst. 3 zákona č. 221/2006 Sb. a slov „služby užívané třetími osobami k porušování práva duševního vlastnictví“ uvedených v článku 11 směrnice 2004/48 vedl k absurdním situacím, kdy by například přívod elektrické energie či vydání podnikatelského oprávnění pro konkrétního trhovce byly považovány za prostředek umožňující porušování práv duševního vlastnictví.“ Společnosti podaly proti tomuto rozhodnutí dovolání.

Nejvyšší soud předložil Soudnímu dvoru následující dvě předběžné otázky

1. *Je osoba, která má pronajatý areál tržnice a jednotlivým trhovcům poskytuje k užívání stánky a pozemky, na kterých stánky mohou stát, prostředníkem, jehož služby jsou užívány třetími osobami k porušování práva duševního vlastnictví ve smyslu článku 11 směrnice 2004/48?*
2. *Lze osobě, která má pronajatý areál tržnice a jednotlivým trhovcům poskytuje k užívání stánky a pozemky, na kterých stánky mohou stát, uložit opatření ve smyslu článku 11 směrnice 2004/48 za stejných podmínek, jaké Soudní dvůr formuloval pro uložení opatření provozovatelům on-line tržiště v rozsudku ze dne 12. července 2011, L'Oréal a další, C 324/09?*

4) Názor Soudního dvora

U odpovědi na první otázku dal Soudní dvůr poměrně jasně najevo, že je dle jeho názoru třeba pojem „prostředník, jehož služby jsou užívány třetími osobami k porušování práva duševního vlastnictví“ vykládat tak, aby zahrnoval i osobu „která má pronajatu tržnici a jednotlivá prodejní místa v této tržnici podnajíma trhovcům, z nichž někteří svou plochu využívají k prodeji padělků výrobků chráněných ochrannými známkami“.

Aby šlo o „prostředníka“, musí být podle Soudního dvora prokázáno, že osoba „poskytuje službu, jež může být jednou či několika dalšími osobami použita k porušování jednoho či více práv duševního vlastnictví, přičemž není nutné, aby stouto osobou či osobami udržoval zvláštní vztah“. K tomu odkázal např. na svůj dřívější rozsudek UPC Telekabel Wien, ve kterém určil, že i umožnění přístupu k internetu je službou, která může být využívána k porušování práv duševního vlastnictví a vede ke kvalifikaci této osoby jako „prostředníka“. V souladu se svou dřívější argumentací tak Soudní dvůr vyslovil názor „že subjekt, který poskytuje třetím osobám službu spočívající v pronajímání či podnajíma ploch na tržišti, díky níž mají tyto třetí osoby na toto tržiště přístup a nabízejí na něm k prodeji padělků výrobků chráněných ochrannými známkami, musí být každopádně kvalifikován jako „prostředník, jehož služby jsou užívány třetími osobami k porušování práva duševního vlastnictví“ ve smyslu uvedeného ustanovení.“ a zároveň se šalamounsky vyhnul otázce plynoucí z argumentace Vrchního soudu týkající se poskytovatelů energií.

Co se druhé otázky týče, Soudní dvůr potvrdil, že je třeba se řídit jeho názorem z kauzy L'Oreal a dalších kauz, ve kterých svůj názor potvrdil, a to i přesto, že oproti kauze L'Oreal se nejedná o elektronické tržiště ale tržiště opravdové. Zde však Soudní dvůr vyjádřil názor, že po „prostředníkovi“ nelze požadovat „aby nad svými zákazníky vykonával obecný asoustavný dohled. Prostředník naproti tomu může být donucen k přijetí opatření, která přispějí k zamezení dalšímu porušování stejného druhu a stejným obchodníkem“. K tomu doplnil, že u ukládání zákazů prostředníkům je třeba vždy poměřovat mezi „ochranou duševního vlastnictví a absencí překážek právně dovolenému obchodu“ a tato práva musí být ve vzájemné rovnováze.

5) Co si z rozhodnutí odnést?

Tím, že se Soudní dvůr vyhnul otázce, zda se řešená povinnost týká poskytovatelů všech služeb, lze z jeho argumentace dovodit, že se tato povinnost může týkat takřka každého poskytovatele služeb, ale že v odůvodněných případech nevyklučuje výjimky. Proto lze poskytovatelům služeb doporučit do budoucích i stávajících smluv zahrnout ujednání zakazující porušování práv duševního vlastnictví pod sankci výpovědi smlouvy, a to proto, aby mohl poskytovatel služeb na případnou situaci pružně reagovat. Přestože sám Soudní dvůr přiznává, že nelze nepřetržitý dohled nad jednáním jeho zákazníka vyžadovat, takové smluvní ujednání mu ve smluvním vztahu dopřeje potřebnou pružnost, díky které se pak bude moci vyhnout vleklým soudním sporům.

Částečné odstranění apostily mezi Německem a ČR

JUDr. Mojmir Jezek, Ph.D.
advokát

ECOVIS jezek, advokátní
kancelář s.r.o.

(+420) 777 192 338
mojmir.jezek@ecovislegal.cz

Veřejné listiny vydané orgány jednoho členského státu EU pro účely jejich užití v jiném členském státu EU musí být obvykle opatřeny zvláštní ověřovací doložkou pro použití v zahraničí, tzv. apostilou, přeloženy do úředního jazyka daného členského státu EU a musí splňovat i další formality. Osvobození od těchto formalit může přinést jen zvláštní mezinárodní smlouva uzavřená mezi členskými státy EU. V praxi tak nezřídka nastává paradoxní a mnohdy nepřehledná situace, kdy například veřejné listiny vydané v Rakousku pro předložení v České republice nevyžadují apostilu, kdežto veřejné listiny vydané v Německu pro předložení v České republice apostilu vyžadují. Některé státy pak dokonce apostilu odmítají k listině připojit právě s odkazem na zvláštní dvoustrannou mezinárodní smlouvu (např. Francie).

Žadatel tak nejenže musí obstarat samotnou veřejnou listinu (např. rodný list, úmrtí list nebo rozsudek o rozvodu manželství), ale dokonce i apostilu a úřední překlad dané listiny tlumočnickem, a to vše na své náklady. Vyřízení veřejné listiny pro použití v jiném členském státu EU se proto může protáhnout na několik dnů, ale spíše týdnů, a znamená vynaložení nemalých nákladů ze strany žadatele.

Nařízení EU o podpoře volného pohybu občanů zjednodušením požadavků na předkládání některých veřejných listin v Evropské unii

S účinností od 16. 2. 2019 by tyto těžkosti měly ohledně nemalé části veřejných listin vydávaných členskými státy EU odpadnout. Začalo totiž platit nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1191 ze dne 6. 7. 2016, o podpoře volného pohybu občanů zjednodušením požadavků na předkládání některých veřejných listin v Evropské unii.

Osvobození vymezeného okruhu veřejných listin a jejich ověřených kopií od všech forem legalizace a podobných formalit

Hlavní výhodou, kterou nařízení přináší, je osvobození vymezeného okruhu veřejných listin a jejich ověřených kopií od všech forem legalizace a podobných formalit, včetně osvobození od požadavku opatřit listinu apostilou. Co se týče veřejných listin týkajících se narození, skutečnosti, že osoba je naživu, úmrtí, manželství, registrovaného partnerství, bydliště nebo místa pobytu nebo neexistence záznamu v rejstříku trestů, nebudou navíc orgány členských států EU oprávněny po žadateli vyžadovat jejich předklad do úředního jazyka, pokud k takové veřejné listině budou připojeny informace obsažené ve vícejazyčném formuláři, který nařízení nově zavádí, a tyto informace budou dostatečné.

Nařízení se bude vztahovat především na následující druhy veřejných listin, které jsou vydávány soudy anebo správními úřady, notáři, případně diplomatickými zástupci nebo konzulárními úředníky jednotlivých členských zemí EU, ohledně:

- a) narození (např. rodný list),
- b) skutečnosti, že je osoba naživu (např. notářské osvědčení o tom, že je někdo naživu),
- c) úmrtí (např. úmrtí list),
- d) jména (např. potvrzení o jménu dítěte),

Mgr. Roman Macháček
advokát

ECOVIS ježek, advokátní
kancelář s.r.o.

(+420) 226 236 600
roman.machacek@ecovislegal.cz

- e) manželství, včetně způsobilosti k uzavření manželství a rodinného stavu (např. oddací list, potvrzení o způsobilosti uzavřít manželství),
- f) rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné (např. rozsudek o rozvodu manželství),
- g) registrovaného partnerství, včetně způsobilosti k uzavření registrovaného partnerství a statusu registrovaného partnerství (např. potvrzení o uzavření registrovaného partnerství),
- h) zrušení registrovaného partnerství, rozluky nebo prohlášení registrovaného partnerství za neplatné (např. rozhodnutí o zrušení registrovaného partnerství),
- i) rodičovství (např. rodný list dítěte),
- j) osvojení (např. rozhodnutí o adopci),
- k) státní příslušnosti (např. osvědčení o státním občanství),
- l) neexistence záznamu v rejstříku trestů za předpokladu, že veřejné listiny osvědčující tuto skutečnost vydávají pro občana Unie orgány členského státu, jehož je tento občan státním příslušníkem (např. výpis z trestního rejstříku).

Nařízení by se však nemělo vztahovat na veřejné listiny vydávané orgány zemí mimo EU ani na úředně ověřené kopie takových listin, dále ani na průkazy totožnosti nebo cestovní pasy a dále ani na kopie ověřených kopií.

Žadatel o připojení vícejazyčného formuláře k veřejné listině bude muset požádat. Za vyhotovení vícejazyčného formuláře budou členské státy EU oprávněny požadovat poplatek odpovídající přiměřeným nákladům.

Nařízení ovšem nebrání využít dosavadní systémy určené pro ověření veřejných listin určených k předložení v cizině, a tedy nechat danou veřejnou listinu opatřit apostilou anebo využít osvobození od formalit stanovené zvláštní mezinárodní smlouvou uzavřenou mezi členskými státy EU.

Jaké zjednodušení nařízení v praxi přinese? Výpis z rejstříku trestů bez apostily a překladu

Bude-li se německý občan chtít stát jednatelem české obchodní společnosti, postačí, pokud pro účely zápisu do českého obchodního rejstříku po 16.2.2019 doloží potvrzení vystavené německými orgány v německém jazyce o neexistenci záznamu v trestním rejstříku, ke kterému bude přiložen příslušný vícejazyčný formulář. Nebude již proto muset obstarat apostilu na výpisu z trestního rejstříku a tento nechat přeložit do českého jazyka. V případě existence záznamu v trestním rejstříku ovšem výhody stanové nařízením nebude možné využít a žadatel bude muset postupovat jako dopsud.

Pro účely projednání dědictví po německém občanovi, který zemřel v České republice, pak bude dostatečné předložit německým orgánům úmrtní list vydaný českými orgány, ke kterému bude přiložen příslušný vícejazyčný formulář.

Nařízení pro občany členských států EU přináší tolik potřebné zjednodušení předkládání některých veřejných listin v různých členských státech EU v souladu s principy volného pohybu osob na vnitřním trhu a především pak sjednocení přístupu ohledně vzájemného uznávání těchto veřejných listin ve všech členských státech EU. Nicméně, nařízení poněkud úzce vymezuje okruh veřejných listin, na které se bude aplikovat. Nařízení se tak nebude vztahovat například na výpisy z obchodního rejstříku vydané v jednom členském státě EU pro užití v jiném členském státě EU. Výpis z obchodního rejstříku ohledně německé společnosti určený k předložení v České republice tak i po 16.2.2019 bude muset být opatřen apostilou a přeložen.

Marcel Valtr

Gräwe & Partner GmbH

(+49) 421 277 19-97
m.valtr@graewe-partner.de

Srážková daň ve stavebnictví v Německu – praktické tipy

Zákonem o potlačení ilegální činnosti ve stavebnictví ze dne 30. srpna 2001 (BGBl I S. 2267) byla k zajištění daňových nároků při realizaci stavebních výkonů zavedena srážka z daně.

Podle tohoto ustanovení mají od 1. ledna 2002 určití zadavatelé stavebních výkonů v tuzemsku provádět srážku daně ve výši 15 % z úhrady za fakturu podniku provádějícího stavební výkony, pokud není příslušným finančním úřadem vystaveno osvědčení o osvobození od srážky daně.¹

Kde je srážková daň ve stavebnictví upravena?

Srážková daň ve stavebnictví je stanovena v § 48 až 48 d německého zákona o dani z příjmu (EStG).

Kdo musí srážkovou daň ve stavebnictví odvádět?

Podnikatel ve stavebnictví, který nemá od příslušného finančního úřadu vystaveno osvědčení o osvobození od srážky daně za uskutečněné stavební výkony, musí očekávat, že mu příjemce plnění (zadavatel) – pokud se jedná o podnik – strhne z jeho faktury daň ve výši 15 % plus 19 % DPH a tuto částku odvede příslušnému finančnímu úřadu.

Ani po zadržení nemusíte o částku srážkové daně ve stavebnictví přijít – na začátku následujícího roku je možné požádat finanční úřad o její vrácení. Předpokladem je, že provádějící stavební podnik si v Německu plní své daňové povinnosti. Provádějící podnik by si měl od příjemce plnění nechat předložit kopii formuláře, na základě něž příjemce plnění částku srážky daně oznámil a odvedl.

Podléhají srážkové dani ve stavebnictví moji subdodavatelé?

V zásadě ano. Toto pravidlo platí i pro subdodavatele, kteří v Německu provádějí zakázku pro generálního realizátora. Generální realizátor má ve vztahu ke svému subdodavateli povinnost vybrat a odvést srážkovou daň ve stavebnictví, pokud subdodavatel nemá platné osvědčení o osvobození od srážky daně.

Které výkony jsou do provádění srážkové daně zahrnuty?

Podle § 48 odst. 1 zákona o dani z příjmu (EStG) to jsou všechny výkony, které slouží k výrobě, provádění oprav, údržby a změn na stavbách nebo k jejich odstraňování, a také veškeré doplňující výkony, které zásadně sdílí osud hlavního výkonu, který určuje obsah smlouvy. Ty jsou dále objasněny v § 1 a 2 vyhlášky o stavebních podnicích (Baubetriebe-Verordnung) a rovněž v různých publikacích Spolkového ministerstva financí (<https://www.bundesfinanzministerium.de/Web/DE/Home/home.html>).

¹ Poučení k provádění srážky daně při realizaci stavebních výkonů (Merkblatt zum Steuerabzug bei Bauleistungen), StAb-Bau-Merkblatt (2013) – červen 2013

Je možné dosáhnout osvobození od srážky daně?

Ano, a to v těchto případech:

1. **Platné osvědčení o osvobození od srážky daně;** tzn. provádějící podnik může předložit platné osvědčení o osvobození od srážky daně.
2. **5 000,00 €:** Provádějící podnik uskuteční v běžném kalendářním roce předpokládané obraty, které během celého kalendářního roku nepřesáhnou částku ve výši 5 000,00 €.
3. **15 000,00 €:** Tato osvobozená částka se vztahuje na oblasti použití, v nichž příjemce plnění dosahuje výlučně obraty bez daně, např. z pronájmu, přičemž pronajímá maximálně dva byty.

Jak a kdy musí příjemce plnění odvést srážkovou daň ve stavebnictví?

- Přihlašovací období – 10 dní po úhradě faktury
- Odvod finančnímu úřadu – 10 dní po uplynutí přihlašovacího období

Je finanční úřad povinen vystavit osvědčení o osvobození od srážky daně?

Ne. V případě, že chybí podklady, údaje jsou neúplné nebo žadatel nemůže podat důkaz o daňovém rezidentství pro daň z příjmu, příp. jsou pochybnosti o tom, že provádějící dostojí své daňové povinnosti, může finanční úřad odmítnout udělení osvědčení o osvobození od srážky daně.

Existují jiné povinnosti?

Ano. Na konci kalendářního roku je nutné finančnímu úřadu předložit seznam stavebních výkonů uskutečněných v daném kalendářním roce a subdodavatelů, kteří se na nich podíleli. Mimoto musí po uplynutí kalendářního roku všechny firmy zaregistrované k DPH podat přiznání k DPH. V případě nedodržení těchto požadavků nelze s novým udělením osvědčení o osvobození od srážky daně počítat.

Jaký je současný stav?

Ve většině případů udělí finanční úřad osvědčení o osvobození od srážky daně pouze na základě smluv o dílo, a to na dobu trvání takové smlouvy. Udělení všeobecného osvědčení o osvobození od srážky daně je spíše výjimkou.

Shrnutí

Přestože byl zmíněný zákon vydán jako opatření v boji proti nelegální práci, snaží se stavební podniky tuto povinnost stále obcházet a hledat „elegantní“ řešení. Důrazně proto doporučujeme dodržovat německé zákony a pokyny finančního úřadu a také využít služeb německé kanceláře zabývající se daňovým poradenstvím.

Mgr. Jiří Salač, LL.M.
Advokát

Salač Legal s. r. o.

(+420) 608 129 119
jiri.salac@salaclegal.cz

Zaměstnanecké akcie - právní možnosti a rizika

Zaměstnanecké akcie představují zajímavý prvek participace zaměstnanců na výsledcích společnosti, který známe zejména z velkých nadnárodních korporací. Má motivovat zaměstnance k dlouhodobému setrvání ve společnosti a ke snaze přispět k dobrým výsledkům společnosti. Jejich zavedení však představuje proces, který významně zasahuje do vlastnické struktury společnosti a jejich základních dokumentů. Proto je třeba v rámci přípravy takového kroku důkladně zvážit veškeré aspekty zaměstnaneckých akcií.

1. Zaměstnanecká akcie jako motivační nástroj

Zaměstnaneckými akciemi se běžně rozumí zvláštní druh akcií, který je vydáván vlastním zaměstnancům společnosti, a to typicky za zvýhodněných podmínek. Zaměstnanecké akcie opravňují své držitele podílet se na zisku společnosti (dividendy). Oproti běžným akcionářům však není držitelům zaměstnaneckých akcií zpravidla přiznáno právo hlasovat na valné hromadě společnosti. Akcie bez hlasovacího práva sice mohou dle zákona představovat až 90 % podíl, avšak v praxi nepřekračuje podíl zaměstnaneckých akcií 10 - 15 %, aby nedocházelo ke ztrátě kontroly společníků nad společností.

Zákon umožňuje upravit ve stanovách společnosti, že zaměstnanci mohou nabývat akcie společnosti (či společnosti tvořící se zaměstnavatelem podnikatelské skupiny) za zvýhodněných podmínek. Zvýhodnění spočívá zejména ve snížení emisního kurzu oproti zákonné výši, či v převzetí části závazku ke splacení emisního kurzu samotnou společností.

2. Základní modely systému zaměstnaneckých akcií

Základní parametry nastavení systému zaměstnaneckých akcií musí vycházet z individuálních potřeb té které společnosti a jejího obchodního modelu. Praxe ustálila následující tři obecná schémata fungování systému zaměstnaneckých akcií:

- a) Opční akciový plán
- b) Přímý převod akcií zaměstnanci
- c) Stínové akcie

2.1. Opční akciový plán

Smyslem **vytvoření opčního akciového plánu** je poskytnout zaměstnanci možnost nabytí určitého předem stanoveného počtu akcií společnosti v budoucnu za předem danou cenu (či s předem daným způsobem sjednání ceny). Taková fixace ceny k určitému datu je pro zaměstnance výhodná zejména v podmínkách rostoucího trhu. Efekt opčního plánu může spočívat nejen v motivaci zaměstnance k optimální pracovní výkonnosti, ale také v samotném faktu jeho udržení - zaměstnanec bude motivován setrvat ve společnosti za účelem realizace opce. Celá tato operace zůstává pro společnost **daňově neutrální** (nepředstavuje příjem společnosti) **až do data dospělosti opce a převodu samotných akcií zaměstnanci.**

JUDr. Michal Vitek, Ph.D.
Advokát

Salač Legal s. r. o.

(+420) 602 708 252
michal.vitek@salaclegal.cz

2.2. Přímý převod akcií zaměstnanci

Podstatně jednodušší variantou zavedení zaměstnaneckých akcií ve společnosti je přímý prodej zaměstnancům. Zaměstnanec k určitému dni nabývá akcie na základě smlouvy o převodu akcií za stanovenou kupní cenu, která bývá zpravidla nižší, než je aktuální tržní cena akcie. Variantou je rovněž zcela bezúplatné převedení akcie na zaměstnance.

2.3. Stínové akcie

V tomto případě se nejedná o cenné papíry, ale o určitý typ bonusového programu, kdy se zaměstnanci podílí na hospodářských výsledcích společnosti. Jedná se o jakousi simulaci režimu zaměstnaneckých akcií. Nárok na podíl ze zisku společnosti je založen buď jednostranně zaměstnavatelem (např. v podobě vnitřního předpisu), anebo smlouvou mezi zaměstnancem a společností. Jedná se tak o nárok na výplatu mimořádné složky mzdy v režimu zákoníku práce.

3. Implementace systému zaměstnaneckých akcií

Jakmile dojde k ujasnění preferované podoby systému zaměstnaneckých akcií ve společnosti, je možné přistoupit k fázi implementace. Pokud hovoříme o typickém případě zavedení zaměstnaneckých akcií jako cenných papírů, pak je třeba provést zvýšení základního kapitálu za současného upsání nových zaměstnaneckých akcií. V takovém případě je základním krokem vždy odpovídající úprava stanov. V nich musí být jednoznačně rozlišeny jednotlivé druhy akcií společnosti a musí být jasně uvedeno, v čem spočívá charakter těch akcií, které budou plnit funkci akcií zaměstnaneckých. Usnesení o takové změně stanov musí být přijato všemi akcionáři společnosti.

Zakotvení zaměstnaneckých akcií je možné provést také při založení nové společnosti. Zejména pro oblast nově vznikajících start-upů je ke zvážení, zda systém podílu zaměstnanců na hospodářském výsledku společnosti nespojit s identitou nově vznikajícího projektu.

Závěr

Různé systémy tzv. zaměstnaneckých akcií mohou být nepochybně velmi účinným prostředkem zainteresování vybraných zaměstnanců na ekonomické kondici společnosti, a tedy i prostředkem jejich motivace. Právní úprava je v této oblasti poměrně liberální (umožňuje dokonce zavedení podobného systému u s.r.o., které akcie nemá, a to prostřednictvím kmenových listů). O to vyšší jsou však požadavky na stanovení jednoznačných pravidel takového systému a jeho správnou implementaci.

Dr. Stephan Heidenhain

bnt attorneys-at-law s. r. o.

(+420) 222 929 301
stephan.heidenhain@bnt.eu

Zemřít a dědit po evropsku. Praktické zkušenosti s novým evropským dědickým naříze- ním

O smrti a dědění nikdo rád za života nemluví, dvě věci jsou však v životě jisté: daně a smrt. Proto by bylo dobré uvést na tomto místě krátký přehled sjednocených právních předpisů dědického nařízení (evropské dědické nařízení číslo 650/2012/EU), od 17. 8. 2015 platných v celé Evropské unii s výjimkou Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku (UK), Irsku a Dánska.

Sjednocení právních předpisů v EU

Sjednocení právních předpisů v EU bylo nutné zvláště kvůli vzrůstajícímu počtu občanů EU trvale žijících v jiných členských zemích Evropské unie, kteří využívají možnosti, jež nabízí svobodný společný trh, tedy volný pohyb pracovních sil a možnost usadit se kdekoli v EU. Neznáme přesná čísla, ale v souvislosti s Brexitem se hovoří o více jak pěti milionech občanů EU a Britů, kteří pracují buďto ve Spojeném království nebo bydlí jinde v EU. Dědické nařízení sice neplatí v UK, Irsku nebo Dánsku, ale týká se spíše milionů jiných občanů Evropské unie, kteří v EU žijí nebo z jedné z 25 zbývajících zemí EU pochází, nežli oněch více jak pěti milionů Britů a občanů EU dotčených Brexitem. V dědickém právu byl až dosud právní stav nejednoznačný, v platnosti byly různé zákony mezinárodního soukromého práva, které obsahovaly celou řadu rozdílných pravidel. Až do doby, než dědické nařízení vstoupilo v platnost, platil v dědickém právu, obecně vzato, princip osobního statusu, kdy se dědické právo řídilo podle práva státu, ze kterého občan EU pocházel. To bylo ale velmi nepraktické pro řadu občanů, kteří měli trvalý pobyt v jiné zemi EU, a také nejasné v případech osob s více jak jedním státním občanstvím. Ale pravidlo osobního statusu bylo nutno dodržovat, takže např. Španěl žijící ve Švédsku nebo Řek žijící v Čechách se při sepisování závěti musel řídit španělským nebo řeckým právem. V případě řecko-kyperského státního občana žijícího v Čechách mohla vzniknout celkem komplikovaná situace.

V občanském právu byla tato různorodost z velké části omezena v roce 2008 Římskými nařízeními, zejména ve smluvním právu (ROM I), v mimosmluvních vztazích (ROM II) a v otázkách rozvodu manželství (ROM III) a otázkách výživného (Nařízení 4/2009). Další sblížení právních systémů zemí EU je již v platnosti, je připravováno, nebo se o něm diskutuje. Až teprve dědické nařízení tyto právní předpisy sjednotilo.

Nové východisko: obvyklý pobyt

V souvislosti s evropským dědickým nařízením se objevilo nové východisko, a to v souvislosti se soudní příslušností. Neboť pro rozhodování v dědických záležitostech jsou pro veškerou pozůstalost příslušné soudy toho členského státu EU, ve kterém měl zůstavitel v okamžiku smrti svůj obvyklý pobyt (čl. 4 evropského dědického nařízení). To znamená, že tento soud nerozhoduje pouze o majetku zůstavitele nacházejícím se v České republice, která zároveň byla i místem jeho posledního obvyklého pobytu, ale také o jeho majetku na území Německa. Podle rozhodnutí Soudního dvora EU v případě „Oberle“ (Soudní dvůr EU, C-20/17, ze dne 21. června 2018) se jedná o výhradní příslušnost, a tudíž nepřichází v úvahu, aby bylo např. kvůli pozemku v Německu zahájeno jiné dílčí dědické řízení.

Nově může zůstavitel ještě během svého života uzavřít dohodu o místní příslušnosti soudu, tzn. že zůstavitel s místem obvyklého pobytu v České republice může zvolit příslušným soud např. v Německu (čl. 5 evropského dědického nařízení). K tomu je zapotřebí písemné prohlášení zůstavitele, které musí být opatřeno podpisy všech osob, kterých se týká (kdo jsou ony „dotčené osoby“ není však prozatím jasné).

Toto nové východisko se týká obvyklého pobytu a stanoví také rozhodné právo: právní nástupnictví se řídí právem státu, ve kterém měl zůstavitel v okamžiku smrti místo svého obvyklého pobytu (čl. 22 odst. 1 evropského dědického nařízení). Tím je zajištěna také souběžnost soudní příslušnosti a volby práva, což jistě dává i smysl, pokud české soudy zpravidla rozhodují o českém právu, německé soudy o právu německém apod. Na rozdíl od dřívější právní úpravy má zůstavitel možnost zvolit si právo, kterým se bude dědické řízení řídit: německý státní občan, který má místo obvyklého pobytu v České republice, může na základě prohlášení formou pořízení pro případ smrti zvolit německé právo, které se následně použije (čl. 22 evropského dědického nařízení), a to na celou pozůstalost.

Tato nová možnost - kterou mohou zůstavitelé využít přirozeně jen za svého života - je zvláště důležitá pro občany s dvojím státním občanstvím a také pro ty, kteří trvale žijí v jiné členské zemi EU. Pokud ji nevyužijí, použije se v případě trvalého pobytu v České republice pro dědické řízení české právo a řízení bude podle tohoto práva probíhat před českým soudem, resp. u českého notáře, i když bude celá rodina žít např. v Německu a většina pozůstalosti (např. nemovitosti) bude situována v Německu.

Zavedení Evropského dědického osvědčení (EDO)

Dosavadní výklad se může zdát příliš abstraktní, ale tato změna evropského dědického nařízení má i svou konkrétní podobu: jedná se o zavedení tzv. „Evropského dědického osvědčení“ (EDO). Podle evropského dědického nařízení (předmluva 67 evropského dědického nařízení) má být toto osvědčení určeno „k použití v jiných členských státech, ...nemělo by ale nahrazovat vnitrostátní písemnosti“. To znamená, že EDO může být vystaveno zároveň s německým potvrzením o nabytí dědictví nebo s českým notářským rozhodnutím, a v případě potřeby může být předloženo úřadům a bankám v jiných členských zemích. Česko-německý právní styk vyžaduje, aby bylo EDO vystaveno a předloženo v originále, ke kterému bude připojen ověřený překlad s apostilou. Je třeba dbát na to, aby EDO bylo vystaveno jen pro úmrtí, ke kterým došlo po 17.8.2015 (včetně). Kde smrt zůstavitele zastihla, není podstatné: pokud měl zůstavitel v okamžiku smrti místo svého obvyklého pobytu v EU, a to i v případě, že jej smrt zastihla při plavbě na výletní lodi v Karibiku, je pro německého nebo českého turistu příslušný ten německý nebo český soud, který byl příslušný také pro místo jeho posledního bydliště.

Jak se dá v případě 25 rozdílných právních systémů očekávat, objevily se během posledních tří a půl let praktické problémy, z nichž některé musel vyřešit až Soudní dvůr EU. V jednom případě se jednalo o spor o příslušnost, zda mohlo být pro dědický případ ve Francii vystaveno EDO v Berlíně, když zde měl zůstavitel nemovitý majetek. To zamítl Soudní dvůr EU ve výše uvedeném případě „Oberle“ a rozhodl, že příslušnost soudu je výlučná, tedy, že jak pro dědické řízení, tak i pro vystavení EDO bude příslušný soud v místě posledního obvyklého pobytu. Není tudíž možné, aby proběhlo dílčí dědické řízení, tzn. že není možné, aby např. v Praze proběhlo dědické řízení týkající se např. bytu v Praze, pokud bylo potvrzení o nabytí dědictví a EDO vystaveno v Německu. To odpovídá přesně smyslu EDO: zabránit tomu, aby v různých zemích EU probíhalo paralelně několik řízení.

Další problém představuje tzv. manželské vyrovnání majetku nabytého během manželství v rámci dědického řízení podle § 1371 odst. 1 německého OZ (BGB): německé soudy se až do začátku roku 2018 bránily vystavit pozůstalému manželovi EDO na polovinu dědického

podílu; místo toho vystavovaly EDO jen s čtvrtinovým podílem, jelikož druhá čtvrtina nebyla klasifikována jako dědická záležitost, ale záležitost majetkoprávní. Až na základě rozhodnutí ve věci Mahnkopf (rozsudek Soudního dvora EU z 1.3.2018, ve věci C-558/16) Soudní dvůr EU tento nesmyslný výklad zrušil, protože EDO mělo odpovídat dokladu o nabytí dědictví s platností kdekoli v zahraničí. Neboť „...nařízení (má)... odstranit překážky pro volný pohyb osob při prosazování jejich práv v souvislosti s dědictvím i v zahraničí a usnadnit tak fungování společného trhu“ (bod 35, 36). Pokud by bylo EDO vystaveno jen na čtvrtinu podílu, ztratilo by smysl, a druhá čtvrtina podílu by ani nemohla být přepsána, nebo by kvůli ní muselo proběhnout další řízení.

Evropské dědické osvědčení a identifikace pozemků v České republice, na Slovensku a v Maďarsku

U dědických případů v rámci EU, kdy se řešily pozemky nacházející se v Rakousku, Maďarsku, na Slovensku nebo v České republice, vznikla s EDO řada problémů, a to především v souvislosti s Bavorskem: katastrální úřady popř. notáři pro přepsání pozemků požadovali, aby v EDO nebyl zanesen pouze dědický podíl, ale také přesně identifikované pozemky. Ačkoliv čl. 68 písm. l) evropského dědického nařízení toto připouští, bavorské soudy (Vrchní zemský soud (OLG) v Norimberku, rozhodnutí z 5.4.2017, 15 W 299/17, jakož i Vrchní zemský soud (OLG) v Mnichově, rozhodnutí z 12.9.2017, sp. zn. 31 Wx 275/17) rozhodly, že k zápisu nedojde, a to „z principu univerzální sukcese“ - jedná se o výklad na hraně překrucování práva, neboť tento argument je čistě jen principiální a bez logiky. Bavorským soudům je přitom známo, že tyto údaje jsou v sousedních zemích nezbytné, jinak katastrální úřady, popř. notáři na základě předpisů katastrálního práva, které specifikaci konkrétních pozemků v EDO vyžadují, přepsání dědiců odmítají; pouze v Rakousku, na základě rozhodnutí Nejvyššího soudního dvora (OGH; rozsudek z 15.5.2018, sp.zn.: 5 Ob 35/18k) došlo k odpovídající změně katastrálního zákona a EDO již nemusí konkrétní údaje obsahovat. V Maďarsku, ve Slovenské a České republice zatím katastrální zákon kvůli evropskému dědickému nařízení upraven nebyl.

Dědicové mají v současnosti tudíž pouze dvě možnosti: buďto budou v Německu trvat na zapsání pozemků do EDO a v nejhorším případě postupovat soudní cestou, nebo počkají, až dojde ke změně katastrálního zákona, anebo budou trvat na tom, aby české soudy přepsání dědiců v katastru provedly, popř. zvolí obě cesty. Kdo drží v ruce Černého Petra, zda německé soudy nebo české (resp. slovenské nebo maďarské) katastrální úřady, by měl rozhodnout Soudní dvůr EU. Žádné předběžné otázky však zatím nebyly Soudnímu dvoru EU předloženy. Na společném evropském trhu by mělo mít každopádně přednost platné EDO před katastrálními předpisy jednotlivých členských států EU. V opačném případě by EDO, „které je určeno pro dědice, kteří se dovolávají svých práv v jiném členském státě nebo musí svá dědická práva uplatňovat“ (čl. 63 odst. 1 evropského dědického nařízení), postrádalo smysl.

Závěrem: zemřít a dědit v EU se stalo jednodušší

Díky novým možnostem volby práva a soudu a také díky EDO usnadňuje evropské dědické nařízení objasnění právního stavu zůstavitelů a dědiců v rámci EU. Bohužel se tato informace nedostala ke všem, např. k bavorským soudům a středoevropským katastrálním úřadům. Je třeba mít trpělivost a je-li to nezbytné, přistoupit k řešení soudní cestou, nezasáhne-li dříve zákonodárce.

**Mgr. Jiřina Procházková,
LL.M.**

Advokátka | Senior Managing
Associate

Deloitte Legal s.r.o., advokátní
kancelář

(+420) 246 042 100
jprochazkova@deloitteCE.com

Mgr. Anna Kottasová

Advokátní koncipientka
| Senior Associate

Deloitte Legal s.r.o., advokátní
kancelář

(+420) 246 042 100
akottasova@deloitteCE.com

Průlom v dosavadní praxi? Management společnosti může ručit za doměřenou daň

Jak vyplývá z naší praxe, je Finanční správou vyvíjen velký tlak na výběr daní, který se odráží jak v samotném vyšším výběru daní, tak např. v počtu nařízených daňových exekucí. Finanční správa se ovšem občas snaží zajistit výběr daně mnohdy velmi neortodoxními způsoby. Jeden z takových způsobů nedávno posuzoval i Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích („Krajský soud“).

Ve zmíněném případě byla společnosti po provedené daňové kontrole doměřena daň (a související příslušenství), a to z důvodu neprokázání nároku na odpočet DPH z důvodu nepředložení dostatečných důkazních prostředků prokazujících provedení stavebních prací. Vzhledem k neuhrazení doměřené daně byla tato následně na společnosti neúspěšně vymáhána v exekučním řízení. V tomto bodě by většinou postup správce daně skončil. Správce daně ale v tomto případě následně vydal ručitelskou výzvu, ve které požadoval, aby jednatel společnosti za ni uhradil daňový nedoplatek. Jednatelovu povinnost ručení správce daně dovozoval z následujících skutečností.

Důsledky porušení péče řádného hospodáře

Dle správce daně jednatel pochybil, když nepředpokládal, že bude v budoucnu nutné prokazovat provedení předmětných stavebních prací. Toto pochybení je pak dle správce daně nutné vykládat jako porušení péče řádného hospodáře, jelikož to byl právě jednatel, který měl povinnost uchovat jak kopii stavebního deníku, tak samotných dokladů. Tímto pochybením pak dle správce daně vznikla společnosti škoda, za kterou, v případě jejího neuhrazení, jednatel ručí, a tedy po něm může být i požadováno uhrazení doměřené daně.

Pozitivně-negativní rozhodnutí Krajského soudu

Krajský soud rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství sice zrušil, ale bohužel ne kvůli nesprávnosti celé konstrukce ručení jednatele. Krajský soud se místo toho zabýval přímo podmínkami, za kterých by výše uvedená povinnost ručení mohla vzniknout.

Krajský soud nejprve uvedl, že za škodu vzniklou případným porušením péče řádného hospodáře nelze bez dalšího považovat částku doměřené daně, a to vzhledem k tomu, že výše daně je stanovena zákonem a její placení je povinné. Za takovou škodu by nicméně dle Krajského soudu mohlo být považováno příslušenství daně, tj. úrok z prodlení či penále, které v některých případech činí i stejnou částku jako samotná daň. Krajský soud následně posuzoval, zda jednatel neuchováním dokladů porušil povinnost jednat s péčí řádného hospodáře. Krajský soud dospěl k názoru, že žádný zákon takovou povinnost nestanovuje a pokud by Finanční správa z tohoto „opomenutí“ chtěla dovozovat porušení povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře, musí to důsledně odůvodnit. Rozhodnutí bylo tedy zrušeno jako nepřezkoumatelné.

Dopady na daňové kontroly

Proti rozsudku Krajského soudu nebyla Odvolacím finančním ředitelstvím podána kasační stížnost. Dříve nebo později se však Nejvyšší správní soud bude zcela jistě zabývat otázkou, zda je vůbec možné dovozovat odpovědnost managementu za doměřenou daň. V současné době je tedy kvůli (zatím Krajským soudem) potvrzené teoretické možnosti vymáhat daňové nedoplatky po osobách, které porušily svou povinnost péče řádného hospodáře (tj. především po všech členech statutárních orgánů), možné, že se celá Finanční správa zaměří v rámci daňových kontrol kromě prokazování skutečností vedoucích k doměření daně i na prokazování porušení povinností vedením těchto společností.

Společnosti, resp. jejich volené orgány, by se tak měly zamyslet, jaké veškeré povinnosti v souvislosti s jejich činností od nich mohou správci daně očekávat. Statutární orgán společnosti, která má v souvislosti se svou činností zvýšené riziko (byť nevědomého) zapojení do karuselového podvodu na DPH, by se měl zaměřit na nastavení efektivních kontrolních opatření svých obchodních partnerů.

Právní a daňový newsletter

© **Deutsch-Tschechische Industrie- und Handelskammer
Česko-německá obchodní a průmyslová komora**

Václavské náměstí 40, 110 00 Praha 1, tel.: +420 224 221 200, fax: +420 224 222 200,
IČO: 49708210, DIČ: CZ699002563

Výkonný člen představenstva: **Bernard Bauer**
Redakce: **Mgr. Peter Hrbik**

Česko-německá obchodní a průmyslová komora (ČNOPK) neručí za obsah a aktuálnost zde zveřejněných informací. U externích webových stránek, na které odkazujeme, se jedná výhradně o cizí obsah. ČNOPK nepřebírá za obsah těchto stránek žádnou odpovědnost.